

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОСВІТА І ЗДОРОВ'Я ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ

ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ,
СПОРТУ І ЗДОРОВ'Я

Український державний університет
імені Михайла Драгоманова

2024 р.

УДК 37.016:613]:005.745
0-72

Матеріали VI Міжнародного симпозиуму «Освіта і здоров'я підрастаючого покоління»: Зб. наук. Праць / За ред. Білик В.Г. Вип. 6. К.: Алатон, 2024. 227 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Андрущенко Віктор Петрович – ректор Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, академік НАПН України, Член кореспондент НАН України, доктор філософських наук, професор.

Тимошенко Олексій Валерійович – декан факультету фізичного виховання, спорту і здоров'я, Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, доктор педагогічних наук, професор.

Білик Валентина Григорівна – завідувачка кафедри здоров'язбережувальної освіти та фізичної рекреації Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, доктор педагогічних наук, професор.

ISBN 978-617-7834-38-9

© Редакційна колегія, 2024
© Автори статей, 2024
© Видавництво «Алатон», 2024

3. Рибалка В.В. Теорії особистості у вітчизняній психології: Навчальний посібник. К.: ІППО АПН України, 2006.

ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ДІТЕЙ АУТИСТІВ ВІКОМ 5 – 7 РОКІВ

Шеремет Інеса Володимирівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри здоров'язбережувальної освіти та фізичної рекреації Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Челнокова Марія Сергіївна

старший викладач кафедри здоров'язбережувальної освіти та фізичної рекреації Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Старцева Тетяна Олексіївна

студент 2 курсу магістратури спеціальності Середня освіта «Здоров'я людини», Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

У останні десятиріччя розлади спектру аутизму (РСА) у дітей та підлітків привертають у світі все більше уваги не тільки науковців, лікарів, педагогів та психологів, але і пересічних громадян. Про людей з аутизмом знімаються кінофільми та телепрограми, публікації у ЗМІ наголошують на «епідемії аутизму», стосовно причин якої кожен рік з'являються різноманітні теорії. Мабуть, жодна інша медична проблема не є настільки популярною та багатою на сенсаційні шляхи її «подолання».

В Україні до останнього часу практично не було ані серйозних досліджень, ані ґрунтовних публікацій на дану тему. Переважно керувались закордонними джерелами інформації. Тільки в 2000-х роках в нас з'явилися публікації, дисертації та монографії В.В. Тарасун, Г.М. Хворової, Д.І. Шульженко, Т.В. Скрипник, А.Л. Душки, які з різних боків висвітлюють питання корекційної педагогіки та психології аутизму. Але головними проблемами залишаються відсутність конструктивної взаємодії фахівців медичного та психолого-педагогічного профілю та системи практичної комплексної міждисциплінарної допомоги дітям з розладами спектру аутизму та їх родинам. Тема фізичної реабілітації є пріоритетною, особливо серед батьків дітей, котрі живуть з аутизмом.

Корекційні принципи аутизму засновані на навчанні дітей певним сценаріями поведінки, активному фізичному розвитку. Зниження симптоматики аутизму у дитини, безпосередньо залежить від старання її батьків. Батьки повинні проявляти терпіння і

послідовність в навчанні і вихованні дитини з аутизмом, створюючи в оселі максимально спокійну та затишну обстановку. Актуальність обраної теми пояснюється необхідністю вивчення фізичної реабілітації дітей з аутизмом, оскільки аутизм є дуже складною проблемою, як в теоретичному плані, так і в практичному. Соціальна значущість проблеми дитячого аутизму нині визнається все більше.

Епідеміологічні дослідження, проведені в різних країнах у 70-х рр. минулого століття, показали, що частота РДА (раннього дитячого аутизму) становить не менше, ніж 3–6 випадків на 10 тисяч дітей [2]. У наступні роки, коли були виявлені поліетіологія і полінозологія дитячого аутизму, доведено, що навколо ядра класичного клінічного синдрому РДА групуються численні випадки подібних порушень у розвитку комунікації та соціальної адаптації. Не зовсім точно вкладаючись у класичну клінічну картину РДА, вони мають загальну специфіку психічного дизонтогенезу і потребують аналогічного медичного та корекційного підходу.

У зв'язку з тим, що показник поширеності цієї патології в Україні, за офіційними статистичними даними, становить 2 на 10 тис. осіб (0,2%) [1], що може свідчити про недосконалу організацію роботи системи надання медичної допомоги дітям із психічними захворюваннями, тому вкрай цікавим у науковому відношенні і корисним в практичному є вивчення питань фізичної реабілітації дітей, котрі живуть з аутизмом. Які особливості має фізичний розвиток для

дітей з аутизмом? Чи можна зменшити симптоматику, завдяки можливостям фізичної реабілітації?

Питання про аутистичні розлади дітей глибоко досліджується протягом півстоліття. Залежно від наукового напрямку, в аспекті якого розглядають аутистичні розлади, їх

походження та клініку, їх відповідно визначають як симптом, синдром, хворобу, патологію розвитку. Це відображено й у міжнародних класифікаціях хвороб, у яких аутистичні розлади визначено серед найрізноманітніших порушень розвитку або психозів дитячого віку.

Список використаних джерел

1. Борис Л.М. Диференціація раннього дитячого аутизму від інших порушень розумового розвитку / Борис Л.М. // Духовні та соціально-психологічні аспекти допомоги дітям із загальними порушеннями розвитку в системі інтеграційної освіти. Львів. Інститут соціогуманітарних проблем людини ЗНЦ НАН України і МОН України, 2005. 92 с.

2. Челнокова М.С., Кваша В.А., Тітова І.С. Корекція емоційного стану молодших школярів методами арт-терапії // Матеріали третього міжнародного симпозіуму «Освіта і здоров'я підрастаючого покоління» (м. Київ, 11-14 травня

2021 р.), 36. наук. Праць в 2-х частинах / За ред. Страшка С.В., Вип. 3., Ч. 1. К.: Алатон, 2021. 248 с., с. 43-46.

3. Шеремет І.В., Челнокова М.С., Василенко К.С., Горобець Т.М. Теоретичні аспекти виховання толерантності в умовах інклюзивного простору ЗДО засобами ігрових технологій Матеріали четвертого міжнародного симпозіуму «Освіта і здоров'я підрастаючого покоління» (м. Київ, 12-15 квітня 2022 р.), 36. наук. Праць / За ред. Страшка С.В., Вип. 4., К.: Алатон, 2022. с. 27 – 28.

ФОРМУВАННЯ ХОЛІСТИЧНОГО СПРИЙНЯТТЯ ПОНЯТТЯ ЗДОРОВ'Я В УЧНІВ 5-6 КЛАСІВ

Шеремет Інеса Володимирівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри здоров'язбережувальної освіти та фізичної рекреації Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Челнокова Марія Сергіївна

старший викладач кафедри здоров'язбережувальної освіти та фізичної рекреації Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Тамберг Олександр Вікторович

студент 2 курсу магістратури спеціальності Середня освіта «Здоров'я людини», Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Кожного року стан здоров'я дітей стає все гіршим: спостерігаємо зниження рухової активності, появу відхилень у роботі внутрішніх органів, зростання кількості хронічно хворих дітей та психічних розладів. Одна з ключових проблем нашої країни- це безпосередньо проблема формування здорового способу життя та поняття здоров'я цілком серед дітей. На даний момент Україна знаходиться у періоді глибокої демографічної кризи, у силу деяких несприятливих факторів, що характеризується різким падінням рівня народжуваності, підвищеним рівнем смертності, прогресуючим зниженням стану здоров'я населення, насамперед, дітей.

У числі найбільш важливих характеристик лежать показники стану здоров'я дітей, вони показують їхнє положення у суспільстві, а негативні показники з приводу здоров'я є безперечним свідченням соціального неблагополуччя в країні [2].

Учні 5-6 класів є особливим контингентом в складі населення, їхній стан здоров'я виступає певним «барометром» у соціальному благополуччі і визначає рівень медичного забезпечення періодів дитинства, також виступає передвісником питань щодо змін стану здоров'я населення у подальші роки. В Україні протягом останніх десяти років стан здоров'я дітей значно погіршився.